

Dosarul nr. 1ra-768/2023
1-22089872-01-1ra-18052023

Curtea Supremă de Justiție

ÎNCHEIERE

17 iulie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată, în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Eremciuc Ghenadie, Roic-Botezatu Lilia,

examinând admisibilitatea recursului declarat de avocatul Lozan Oleg, în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2022, în cauza penală în privința inculpatului

Rotaru Veaceslav xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 24.06.2022 - 11.08.2022;
Instanța de apel: 15.09.2022 - 07.12.2022;
Instanța de recurs: 18.05.2023 - 17.07.2024.

Asupra recursului menționat, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătorei Orhei, sediul Central, din 11 august 2022, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală*, Rotaru Veaceslav a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniu farmaceutic, ce ține de circulația drogurilor și/sau preparatelor medicamentoase pe un termen de 5 ani.

În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei, pentru o perioadă de probațiune de 3 ani.

A fost inclusă în termenul ispășirii pedepsei perioada reținerii inculpatului și aflării în stare de arest la domiciliu din 30.11.2021 - 30.12.2021.

S-a dispus încasarea, din contul inculpatului, în beneficiul statului, a cheltuielilor judiciare în sumă de 15 260 lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat că, inculpatul Rotaru Veaceslav, urmărind scopul consumului ilegal de droguri, pe parcursul anului 2021,

aflându-se în apropierea iazului din xxxxxx, xxxxxx, a cules părți uscate ale plantei de cânepă, adică droguri, pe care le-a transportat și păstrat ilegal până la 30 noiembrie 2021, pe terenul cadastral cu xxxxxx aflat în aceeași locație, precum și la domiciliul din xxxxxx, xxxxxx.

Astfel, în cadrul percheziției efectuate de către colaboratorii de poliție la 30 noiembrie 2021, între orele 09.45-11.15, pe terenul cadastral cu xxxxxx, din xxxxxx, xxxxxx, aflat în posesia lui Rotaru Veaceslav, unde sunt amplasate două încăperi și un iaz, au fost depistate și ridicate droguri destinate consumului personal, inclusiv: o sacoșă de polietilenă de culoarea gălbuie semitransparentă, o sacoșă de polietilenă transparentă, precum și cinci borcane cu volumul de 1 și 3 litri, în care, potrivit rapoartelor de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-5101 din 20.01.2022, nr.34/12/1-R-5098 din 04.04.2022 și nr.34/12/1-R-5110 din 03.03.2022, se afla masă vegetală de culoarea verde, cu aspect de inflorescențe, care reprezintă substanță stupefiantă marijuană, droguri cu cantitatea de 841,5 gr. (614+227,5) și 124 de părți de plante uscate de culoarea verde, care reprezintă plante de cannabis ce conțin tetrahidrocannabinol și se atribuie la substanțe stupefiante, adică droguri.

Totodată, în cadrul percheziției efectuate de către colaboratorii de poliție la 30 noiembrie 2021, între orele 13.37 - 15.05, la domiciliul lui Rotaru Veaceslav, din xxxxxx, xxxxxx, au fost depistate și ridicate droguri destinate consumului, și anume: o sacoșă transparentă, în care, potrivit raportului de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-5099 din 20.01.2022 se afla masă vegetală uscată de culoarea verde, care reprezintă substanța stupefiantă marijuană - droguri, cu cantitatea de 24,2 gr..

Astfel, potrivit Listei substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în traficul ilicit precum și cantitățile acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.79 din 23.01.2006, cu ulterioarele modificări, cantitatea drogurilor aflată în posesia ilegală a lui Rotaru Veaceslav, cu cantitatea de 865,7 gr. de marijuană (614+227,5+24.2) și 124 de părți de plante de cannabis, constituie droguri în proporții deosebit de mari.

Inculpatul a recunoscut în totalitate vina în săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și încadrarea juridică a acțiunilor sale, fiind de acord cu probele administrate și a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată.

Pe baza stării de fapt expuse, confirmată de probele administrate în faza urmăririi penale, prima instanță a reținut în drept, că faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal - circulația ilegală a drogurilor fără scop de înstrăinare, adică transportarea și păstrarea ilegală de droguri fără scop de înstrăinare, în proporții deosebit de mari

La stabilirea pedepsei, instanța de fond a ținut cont de prevederile art.art.61, 75, 90 Cod penal, art.364¹ Cod de procedură penală, că inculpatul a comis cu intenție și o infracțiune gravă, a recunoscut integral vina în comiterea infracțiunii incriminate și s-a căit sincer (circumstanță atenuantă), precum și de atitudinea corectă față de cele comise, inclusiv de faptul că acesta a fost anterior condamnat, dar se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului psihiatru și narcolog, are la întreținere 5 copii minori, nu au fost stabilite circumstanțe agravante, astfel considerând ca fiind oportună aplicarea în privința acestuia a pedepsei cu închisoare, cu suspendarea condiționată a executării ei.

3. Procurorul a declarat apel, solicitând casarea sentinței, cu pronunțarea unei

noi hotărâri prin care inculpatul să fie condamnat în baza art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal la 4 ani închisoare, cu executare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate ce ține de circulația substanțelor medicamentoase sau a drogurilor pe un termen de 5 ani și încasarea din contul acestuia a cheltuielilor judiciare în sumă de 15 260 lei.

În motivarea apelului a invocat că:

- inculpatul anterior a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Militare din 08.06.2005 în baza art.art.366 alin.(1), 376 alin.(2) Cod penal și art.84 Cod penal, la 4 luni închisoare; sentința Judecătoriei Orhei din 11.12.2012 în baza art.287 alin.(1) Cod penal - amendă în mărime de 5 000 lei; sentința Judecătoriei Orhei din 30.04.2013 în baza art.264 alin.(3) Cod penal, cu aplicarea art.90 Cod penal, la 2 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 1 (unu) ani; sentința Judecătoriei Orhei din 02.02.2018 în baza art.art.155, 287 alin.(3) Cod penal, la 3 ani închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de 2 ani;

- în circumstanțele în care inculpatul este predispus la comiterea infracțiunilor și nu a conștientizat comportamentul delicvent pe care îl are, precum și caracterul și gravitatea acțiunilor sale, pedeapsa cu închisoare este una echitabilă și va duce la atingerea scopului de reeducare;

- infracțiunea prevăzută de art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal este una gravă, care se pedepsește cu închisoare de la 1 până la 6 ani, cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități ce țin de gestionarea substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagelor pe un termen de la 2 la 5 ani, iar conform art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă cu închisoare, limitele noi fiind de la 8 luni la 4 ani închisoare;

- pedeapsa urmează a fi stabilită inculpatului, ținând cont de prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, inclusiv de influența pedepsei asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de faptul că acesta anterior a fost condamnat la închisoare, ce îl caracterizează negativ, fiind predispus la săvârșirea faptelor cu caracter prejudiciabil și social-periculoase;

- reieșind din circumstanțele cauzei și ținând cont de prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, având în vedere personalitatea inculpatului, pericolul social al infracțiunilor comise, o pedeapsă echitabilă care va contribui activ la reeducarea condamnatului este pedeapsa cu închisoare;

- pedeapsa aplicată de instanța de fond este prea blândă, nu va contribui la restabilirea echității sociale, precum și la realizarea scopului pedepsei penale, or practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă, nici pentru corectarea infractorului, nici pentru prevenirea săvârșirii altor infracțiuni;

- pedeapsa aplicată inculpatului este greșit individualizată, neproportională faptei și pericolului social al infracțiunii, iar aplicarea pedepsei atât de blânde este lipsită de temei juridic și neargumentată;

- anterior inculpatului de mai multe ori, i s-a stabilit o pedeapsă cu închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, care, însă nu a contribuit eficient la reeducarea și prevenirea comiterii altor infracțiuni din partea acestuia, prin urmare doar pedeapsa cu executare reală va fi una eficientă și echitabilă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2022, apelul a fost admis, casată parțial sentința, în partea individualizării pedepsei, și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Lui Rotaru Veaceslav, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 ani, în penitenciar de tip semiînchis, cu executarea de la reținere.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptelor săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare probelor administrate, apreciate cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Deoarece sentința a fost contestată doar în partea stabilirii pedepsei și a cheltuielilor judiciare, nefiind atacată în partea ce ține de încadrarea juridică și vinovăție, referitor la individualizarea pedepsei, instanța de apel a constatat că inculpatul a comis o infracțiune gravă, iar ca circumstanță atenuantă a fost reținută căința activă, ca circumstanță agravantă fiind stabilită *săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată*.

Totodată, inculpatul anterior a fost condamnat prin: sentința Judecătorei Militare din 08.06.2005 în baza art.art.366 alin.(1), 376 alin.(2) și 84 Cod penal, la 4 luni închisoare; sentința Judecătorei Orhei din 11.12.2012 în baza art.287 alin.(1) Cod penal, la amendă în mărime de 5 000 lei; sentința Judecătorei Orhei din 30.04.2013 în baza art.264 alin.(3) și 90 Cod penal, la 2 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de 1 an; sentința Judecătorei Orhei din 02.02.2018 în baza art.art.155, 287 alin.(3) Cod penal - 3 ani închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de 2 ani.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond a indicat că inculpatul a recunoscut vina și s-a căit sincer în cele săvârșite, a recunoscut faptele indicate în rechizitoriu solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată și, ținând cont de personalitatea inculpatului care anterior a fost condamnat penal, dar se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului psihiatru și narcolog, precum și are la întreținere 5 copii minori, corect i-a stabilit pedeapsa cu închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniu farmaceutic, ce ține de circulația drogurilor și/sau preparatelor medicamentoase, însă, incorect a conchis că corectarea și reeducarea acestuia este posibilă fără izolare de societate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în temeiul art.90 Cod penal. Or, inculpatul anterior a fost condamnat de mai multe ori, inclusiv cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune, care însă nu a contribuit eficient la educarea și prevenirea comiterii de către acesta a altor infracțiuni.

Instanța de apel a menționat că, raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta

social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei aplicată de către instanța de judecată prin hotărârea de condamnare de a se suspenda pe o anumită perioadă de timp executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Condițiile privind acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art.90 Cod penal se referă la: pedeapsa aplicată și natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și persoana infractorului, aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

Deci, prima instanță incorect a aplicat instituția suspendării condiționate a executării pedepsei, soluția nefiind motivată corespunzător, la stabilirea pedepsei nefiind acordată deplină eficiență prevederilor art.art.61, 75 Cod penal.

Prin urmare, personalitatea inculpatului și circumstanțele cauzei impun stabilirea față de acesta a pedepsei cu 2 ani închisoare, cu executare, aceasta fiind echitabilă și justificată, aplicată cu scopul de corectare și reeducare, de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Referitor la solicitarea acuzării cu privire la încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în sumă de 15 260 lei, se atestă că prima instanță întemeiat a dispus încasarea din contul inculpatului în folosul statului a cheltuielilor suportate pentru întocmirea rapoartelor de expertiză, acestea fiind incluse în categoria cheltuielilor care sunt suportate de condamnat.

5. Avocatul Lozan Oleg, în numele inculpatului, invocând temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel și solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței instanței de fond.

În motivarea recursului invocă:

- instanța de apel a menționat doar teoretic că, pedeapsa aplicată de prima instanță, nu se încadrează în limitele legii, soluția în acest sens nefiind concretizată sau motivată legal;

- instanța de fond i-a stabilit inculpatului o pedeapsă non privativă de libertate, luând în considerare faptul că acesta are la întreținere cinci copii minori, este angajat în câmpul muncii, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, circumstanțe care au fost omise de către instanța de apel;

- prin decizia adoptată, au fost ignorate cerințele art.61 Cod penal, iar instanța de apel a pus accentul pe măsura de constrângere, dar nu ca mijloc de corectare, deoarece privațiunea de libertate nu duce la corectarea inculpatului, din contra - la suprimarea psihologică și fizică a persoanelor ce se află în detenție;

- mai mult, prin pedeapsa cu închisoare aplicată inculpatului, au fost pedepsiți și cei cinci copii ai lui, care au rămas fără sprijin material, inculpatul fiind unicul întreținător al familiei;

- cu decizia din 07 decembrie 2022 a luat cunoștință la 10.04.2023, în momentul reținerii inculpatului, recursul declarat urmând a fi repus în termen.

6. Examinând admisibilitatea recursului, în raport cu materialele cauzei, completul de judecată concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

Potrivit art. XI alin.(3) al Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01

septembrie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei Legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de examinare a admisibilității recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01.09.2023.

Potrivit art.432 alin.(2) pct. 2) Cod de procedură penală, un complet din 3 judecători, prin încheiere, declară inadmisibil recursul dacă recursul este tardiv.

Conform art.422 Cod de procedură penală (redacția legii cu modificările operate prin art. IV din Legea nr.246 din 31.07.2023, în vigoare 01.09.2023), termenul de declarare a recursului este de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Potrivit art.231 alin.(4) Cod de procedură penală, termenele calculate pe luni expiră la sfârșitul zilei respective a ultimei luni. În corespundere cu art.418 alin.(1), 338 alin.(2)-(4), 340 alin.(1) Cod de procedură penală (în vigoare la momentul pronunțării deciziei), instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 45 de zile lucrătoare. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 07 decembrie 2022, în prezența inculpatului și avocatului ales Ciumac Victor, comunicând că decizia motivată va fi pronunțată pe 15 februarie 2023, fapt realizat la această dată și consemnat în respectivul proces-verbal, în lipsa inculpatului și avocatului ales Ciumac Victor, care au cunoscut despre data pronunțării, celor absenți fiindu-le expediată copia deciziei motivate (vol. II, f.d.37-40, 41, 61).

La data de 27 aprilie 2023, avocatul Lozan Oleg, în numele inculpatului, a declarat recurs.

Astfel, completul de judecată menționează că, potrivit prevederilor art.422 Cod de procedură penală (redacția legii cu modificările operate prin art. IV din Legea nr.246 din 31.07.2023, în vigoare 01.09.2023), termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel pronunțată integral la 15 februarie 2023, curge de la această dată și a expirat la 15 aprilie 2023.

Completul de judecată reține că, avocatul Lozan Oleg a depus recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel conform ștampilei de pe recurs pe data de 27 aprilie 2023, adică peste termenul legal de declarare a recursului prevăzut de lege (2 luni), iar argumentele invocate nu justifică depunerea tardivă a recursului.

În acest sens, completul de judecată reține că alegațiile avocatului invocate în recurs precum că, a făcut cunoștință cu decizia instanței de apel la 10.04.2023 - la momentul reținerii lui Rotaru Veaceslav, sunt irelevante. Or, în cazul în care, inculpatul a participat la examinarea cauzei, iar pronunțarea dispozitivului deciziei a avut loc în prezența acestuia, el cunoștea despre data pronunțării deciziei motivate. În această situație, neprezentarea îi este imputabilă inculpatului, astfel încât nu se

atestă încălcarea principiului contradictorialității și dreptului la un proces echitabil.

De asemenea, Completul de judecată reține și jurisprudența CtEDO fiind indicat în decizia pronunțată în cauza Mohamed Majdi KATTAN împotriva României din 21.01.2014, că „... *reclamantul a contribuit în mare parte la crearea unei situații care îl împiedica să apară în fața instanței de recurs (a se vedea supra, mutatis mutandis, Medenica, pct. 58) și că ar fi putut anticipa în mod rezonabil consecințele comportamentului său (a se vedea, mutatis mutandis, Jones împotriva Regatului Unit (dec.), nr. 30900/02, 9 septembrie 2003)*”.

Mai mult, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art.6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă a deciziei și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomariov vs Ucraina (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Completul de judecată statuează că, termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că, recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Prin urmare, recursul declarat la 27 aprilie 2023, de către avocatul Lozan Oleg urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind tardiv.

7. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Inadmisibilitatea recursului declarat de avocatul Lozan Oleg, în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2022, în cauza penală în privința inculpatului **Rotaru Veaceslav xxx**, deoarece este tardiv.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Roic-Botezatu Lilia